

دستور جلسه شماره (1)
عنوان: بررسی مشکلات مرتبط با حقوق دولتی معادن (پیگیری جلسه کارگروه مورخ 1403/11/13)
مرجع طرح موضوع: اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های صنایع و معادن سرب و روی ایران، انجمن سنگ ایران، انجمن مس ایران
زمان برگزاری جلسه: 1404/05/28
تعداد صفحات دستور جلسه: 3 صفحه
شرح موضوع: کارگروه تخصصی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ 1403/11/13 با حضور نمایندگان بخش خصوصی و دولتی در محل اتاق ایران برگزار گردید و مقرر شد: بخش خصوصی پیشنهادات خود در مورد اصلاح آیین نامه اجرایی قانون معادن و بندهای مرتبط با حقوق دولتی را به دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی جهت بررسی و طرح در صحن اصلی ارائه دهد، ضمن آنکه تحلیلی از وضعیت حاکم بر این حوزه در صحن اصلی شورای گفت و گو ارائه شود. در ادامه طی مکاتبه شماره 27/2090/ص مورخ 1404/02/24 به کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران و سایر تشکل های مرجع طرح موضوع، درخواست شد نظرات و پیشنهادات تخصصی خود را ارائه نمایند؛ در این راستا اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های سرب و روی پیشنهادات خود را ارائه دادند ملاحظه 1: یکی از مشکلات مطرح شده در اولین کارگروه تخصصی، تقسیط میزان بدهی حقوق دولتی معادن بود که با پیگیری شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی و کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران بر اساس مکاتبه شماره 4640858 مورخ 1403/11/30 دفتر بهره برداری معادن معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت به مدیران کل 31 استان و جنوب کرمان، اعلام شد: تقسیط میزان بدهی حقوق دولتی طبق سازوکار مواد 47 و 48 قانون محاسبات عمومی کشور در طول سال مالی با هماهنگی خزانه داری کل کشور قابل انجام است. ملاحظه 2: وزارت صنعت، معدن و تجارت طی مکاتبه ای با شماره 5768858 مورخ 1404/05/14 عنوان نمود: موضوع مساعدت با پرداخت حقوق دولتی سنوات ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ بر اساس میزان استخراج واقعی در جلسه مورخ 1404/05/07 شورایعالی معادن مطرح گردید که با عنایت به تبصره ۴ ماده ۱۲ قانون معادن رأی قطعی و لازم الاجرای شورا طبق شرح ذیل جهت اقدام لازم ارسال می گردد. نظر به جنگ (۱۲) روزه تحمیلی علیه کشور و به منظور جبران بخشی از خسارات وارده مقرر گردید از تاریخ 1404/03/01 لغایت 1404/06/31 (جمعا به مدت 4 (چهار) ماه با محاسبه و اخذ حقوق دولتی براساس میزان استخراج واقعی موافقت بعمل آید. بدیهی است این مهم توسط ادارات کل صنعت، معدن و تجارت تابعه و بر اساس ابلاغیه های جاری وفق ضوابط و مقررات موجود صورت خواهد پذیرفت. از آنجا که موضوع حقوق دولتی و ابعاد آن، دارای اهمیت بوده، مقرر شد جلسه کارگروه تخصصی دوم با هدف بررسی نهایی پیشنهادات، جهت طرح در صحن اصلی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی تشکیل گردد.

در ادامه خلاصه ای از دستور جلسه کارگروه تخصصی اول (مشکلات و پیشنهادات) ارائه می گردد:

مشکلات و موارد مطروحه:

1. محاسبه حقوق دولتی معادن

- ابهام در دستورالعمل‌ها: استفاده از واژه "پیشنهادی" در راهنمای وزارت صمت موجب سوءتفسیر و اجحاف شده است.
- محاسبه غیرکارشناسی: اخذ حقوق دولتی از مواد فرآوری شده (کنسانتره/شمش) خلاف استانداردهای جهانی است (در کشورهای پیشرفته فقط از ماده خام اخذ می‌شود).
- توقف نرم‌افزار محاسبه: روش‌های سنتی منجر به خطا و تبعیض شده است.
- تخمین غیرواقعی تناژ و قیمت:
- محاسبه حقوق بر اساس ظرفیت اسمی پروانه (نه استخراج واقعی).
- قیمت‌گذاری دستوری و علی‌الرأس توسط ادارات صمت استانی.
- عدم بازنگری سه‌ساله درصد حقوق: افزایش سالانه بدون پشتوانه کارشناسی (مغایر ماده ۶۱ آیین‌نامه اجرایی).
- عدم تخصیص درآمدها به معادن: کمتر از ۵٪ درآمدهای حقوق دولتی صرف توسعه معادن می‌شود (مخالف تبصره ۴ ماده ۱۴ قانون معادن).
- دستورالعمل‌های ناعادلانه ۱۴۰۲: تعیین قیمت و درصد ریکاوری ثابت بدون توجه به تفاوت‌های فنی و زمین‌شناسی معادن.

2. ایرادات دستورالعمل کاهش تناژ بهره‌برداری

- مخالفت ادارات صمت با کاهش ظرفیت: تعارض منافع به دلیل کاهش درآمدهای استانی.
- حذف پیشنهاد کاهش ۵۰٪ بدون نیاز به مجوز: در مصوبه نهایی اعمال نشد.
- شرایط سخت کاهش تناژ: نیاز به تأیید کمیته‌های استانی و مهلت سه‌ساله برای درخواست تغییر.
- معافیت معادن مزایده‌ای: محرومیت از کاهش تناژ حتی در شرایط رکود بازار.

پیشنهادات اصلاحی فعالان بخش خصوصی:

(1) محاسبه حقوق دولتی

- اصلاح قانون معادن: حذف عبارت "کانه‌آرایی شده" از ماده ۱۴ و اخذ حقوق فقط از ماده خام.
- استفاده از الگوریتم‌های اختصاصی: محاسبه حقوق بر اساس شرایط هر معدن با همکاری نظام مهندسی معدن.
- شفاف‌سازی قیمت‌گذاری: استفاده از میانگین قیمت بورس کالا برای مواد خام.
- تعیین درصد ریکاوری متغیر: متناسب با ویژگی‌های فنی و زمین‌شناسی هر معدن.
- تدوین آیین دادرسی اختصاصی: حل اختلافات با مکانیزم شفاف.

2) دستورالعمل کاهش تناژ

- حذف مهلت سه‌ساله برای درخواست کاهش ظرفیت.
- اجازه کاهش تا ۵۰٪ بدون نیاز به تأیید ادارات استانی.
- شامل کردن معادن مزایده‌ای در شرایط رکود بازار.

3) راهکارهای نظارتی

- استفاده از سامانه کاداستر، پهباد، و نظارت مهندسی معدن برای پایش استخراج واقعی.
- آنالیز سالانه عیار مواد معدنی با نظارت وزارت صمت.

جمع‌بندی اقدامات مورد نظر دبیرخانه:

- اصلاح قوانین: بازنگری در ماده ۱۴ قانون معادن و آیین‌نامه‌های اجرایی با مشارکت مجلس و بخش خصوصی.
- اجرای نرم‌افزار محاسبه حقوق: جایگزینی روش‌های سنتی با سیستم‌های هوشمند.
- کاهش بوروکراسی: تسهیل فرآیند کاهش تناژ با حذف شرط تأیید استانی.
- تخصیص عواید حقوق دولتی به معادن: تضمین سرمایه‌گذاری حداقل ۹۵٪ در بخش معدن.
- تدوین دستورالعمل شفاف قیمت‌گذاری: مبتنی بر داده‌های بورس کالا و شرایط بازار.